

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 23. mai 2017 kl. 09:15.

Møterom 546

Til stede:

Bjørnar Borvik (leder) (a)

Bjørn Henning Østenstad (a)

Jan-Ove Færstad – vara for Anneken Sperr (a)

Jonas Jensen (b)

Kjersti Bakke Sørensen (c)

Jørgen Talsnes (d)

Julie Værnø (d)

Forfall: Anneken Sperr (a).

Sekretær: joanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

ePhorte 17/585

Neste møte: 13. juni 2017 kl. 09:15 er siste møte dette studieåret. Det er tvilsomt om det blir behov for møtet, men datoen bør holdes av inntil videre.

Sak 39/17	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Ingen merknader Dagsorden: Orienteringssak 40/17 – 6 om søkertall tas til behandling.
Sak 40/17	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 3. april. Godkjent på sirkulasjon 5. april. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak a) Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 3-4 b iii. Redaksjonell endring. b) JUS124 Tingsrett. Litteratur. c) JUS250-2-B Autonomi og tvang i helsesektoren. Litteratur d) JUS255-2-A Påtalerett. Emnebeskrivelse e) JUS256-2-A Skatterett I Litteratur f) JUS256-2-B Skatterett II Litteratur g) JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett Litteratur h) JUS257-2-B Aksjeselskapsrett fordypning Litteratur i) JUS271-2-B Comparative Energy Law Litteratur j) JUS276-2-A Human Rights Law Litteratur k) JUS278-2-A Comparative Private Law Litteratur Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til joanne.spjelkavik@uib.no
3	Vedtak fra Den sentrale klagenemnd. Her inngår så vel vedtak i klagesaker etter universitets- og høyskoleloven § 5-1 nr. 1 som vedtak i disiplinærsaker etter universitets- og høyskoleloven § 4-7 og § 4-8. Her er satt inn en oversikt over sakene. De kan lastes ned i fulltekst, anonymisert form, herfra http://vedlegg.uib.no/?id=5e2d4c51d642c5e1612f5cf8bb1e9b6e til 1. august 2017. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat. OBS – Filen er på 100 sider!
4 2017/1376	«Si fra». Fra 1/1-2018 tar UiB sikte på å etablere et system for å ta imot varsler knyttet til det psykososiale læringsmiljøet. Se utdanningsutvalgets sak 14/17: http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/mote_i_utdanningsutvalget_1_f

[ebruar 2017 0.pdf](#) **OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.**

Det er Studieadministrativ Avdeling som eier systemet, de vil utvikle det i samarbeid med enhetene.

5	Vitnemålsportalen. CERES (tidligere Usit) har utviklet et digitalt system der studentene kan hente ut vitnemål og karakterutskrifter. http://www.uib.no/student/49024/karakterer-og-vitnem%C3%A5lsportal#vitnem-lsportalen OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat. SA oppfordres til å gi ut bedre informasjon til studentene om dette, for eksempel i form av en melding i MittUiB.
6	Søkertall H17 til MAJUR og MAJUR-2. Orientering . [Ettersendt sak.]
Sak 41/17	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Fellesprosjektet: Karakterstatistikk fra masteroppgavene.
SU uttaler	SU sier seg tilfreds med det bildet som tegnes av karakterfordelingen nå. Det er fortsatt relativt høy andel A+B – vi har 55 % - og vi må ikke slippe taket i arbeidet med å gjøre faglige krav tydelige og å gjøre sensuren nøktern og saklig. Orienteringen oversendes fakultetsstyret som oppfølging av fellesprosjektet.
2	Videoforelesninger og transkriberinger. Sak fra JSU.
SU uttaler	Studiedekanen gis fullmakt til å utforme et memo til emneansvarlige, i samråd med studentrepresentantene. Grunnlaget er notatet her og merknader som kom fram i møtet. Problemet med «transkriberingskultur» og det denne praksisen er uttrykk for, må adresseres i arbeidet med studiereformen.
	Vedtakssaker
Sak 42/17	Revisjon av program- og emnebeskrivelser . Saken ble utsatt i møtet den 3. april (sak 30/17).
Vedtak	- Under «Prøving» i emnebeskrivelsen for alle emner på 1. – 4. studieår gjøres følgende tilføyelse: «Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.» På den måten synliggjør vi at sertifiseringen omfatter også de læringsmålene som bare prøves underveis i kurset. - Under undervisning oppdateres standardformuleringen til «Forelesninger, storgrupper, arbeidsgrupper og selvstudium» der det ikke allerede er mer utførlig beskrivelse. For fjerdeårsemner: «Forelesninger, seminarer og selvstudium.» - Med frist 20. juni skal alle emneansvarlige på 1. – 4. studieår ha redegjort for sammenhengen mellom læringsmål, undervisning og prøving i sine emner. Her bør ikke kreves en omfattende analyse, tatt i betraktning at vi ser for oss at vi vil benytte den periodiske emneevalueringen i de nærmeste årene, samt en mulig studiereform, til å gå nøyere inn i dette. Det må likevel kreves et minimum av refleksjon over sammenhengene. - Det skal gå klart fram at det ikke er tale om en «regodkjenning» av eksisterende emner, men en synliggjøring av allerede eksisterende egenskaper ved emnet. - Dokumentasjon av emnenes kvaliteter på grunnlag av kravene det er gjort rede for i innledningen skal være sentralt i den første forekomsten av den større, periodiske emneevalueringen for de obligatoriske emnene. - Alle forslagene som er satt inn under de enkelte infotekster i notatet vedtas.
Sak 43/17	JUS250-2-D Velferdsrett 20 sp. Spesialemne opprettes .
Vedtak	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at et spesialemne på 20 studiepoeng opprettes med virkning fra H17 på grunnlag av vedlagte emnemal. Realiteten er en sammenslåing av to eksisterende emner, se sak 44/17 og sak 45/17. Bjørn Henning Østenstad fratrådte under behandlingen av saken.
Sak 44/17	JUS250-2-A Velferdsrett. Spesialemne termineres .
Vedtak	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at spesialemnet JUS250-2-A

	Velferdsrett termineres med virkning fra H17. Sees i sammenheng med sak 43/17 og 45/17. Bjørn Henning Østenstad fratrådte under behandlingen av saken.
Sak 45/17	JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren. Spesialemne termineres.
Vedtak	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at spesialemnet JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren termineres med virkning fra H17. Sees i sammenheng med sak 43/17 og 44/17. Bjørn Henning Østenstad fratrådte under behandlingen av saken.
Sak 46/17	Sykkel-VM 2017. Notat fra studieadministrasjonen.
Vedtak	Det skal svært mye til før det kan bli tale om tilpasninger i obligatoriske arbeidskrav som følge av tilpasset trafikkbilde i byen under sykkel-VM. Kollektivtransport går til og fra busstasjonen, og studentene har den ordinære marginen på 25 % udokumentert fravær fra obligatorisk undervisning. Situasjonen er godt varslet, og det legges til grunn at fakultetet orienterer om forholdene i tilknytning til semesterstart.
Sak 47/17	JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner, eksamen V17: Gjenbruk av eksamensspørsmål. Notat fra studieadministrasjonen.
Vedtak	Studieutvalget gir følgende anbefaling til vedtak i fakultetsstyret: 1. Fakultetsstyret anser ikke at det foreligger formelle feil ved hjemmeeksamen i JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner våren 2017. 2. Det er ikke sannsynliggjort at enkeltstudenter eller grupper av studenter har hatt slike urettmessige fordeler under eksamen, at det begrunner generelle dispensasjoner fra eksamensreglementet og gjentakregler og –begrensninger der. <u>Protokolltilførsel:</u> <i>Studentrepresentantene slutter seg til hovedtrekkene i det overstående, men vil likevel gå inn for en minnelig løsning der de som ønsker det får avlegge eksamen på nytt til kontinuasjonseksamen. Dette som kompensasjon for den uro og mistro til eksamen som oppsto som følge av gjenbruken av eksamensspørsmålene.</i>
Sak 48/17	JUS270-2-A Economic Analysis of Law. Spesialemnet tilbys med bare 10 studiepoeng denne høsten (reduert fra 20). Notat fra studieadministrasjonen.
Vedtaksforslag	Endringer i emnebeskrivelse og litteratur vedtas som foreslått med virkning fra H17.

Eventuelt

Bjørnar Borvik
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Sak 40/17 – 3

Vedtak i Den sentrale klagenemnden 26. august, 23. september, 28. oktober, 15. desember 2016, samt 27. januar, 24. februar og 24. mars 2017.

26. august 2016:

2016/5328 – 42/16: Klage på avslag på søknad om gjenoppretting av studierett. **Ikke medhold.**

2016/5597 – 43/16: Klage på avslag på søknad om endring av utdanningsplan. **Ikke medhold.**

23. september 2016:

2016/6725 – 40/16: Tekstsammenfall JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. **Masteroppgaven annullert.**

28. oktober 2016:

2016/8721 – 62/16: Hjelpemidler til eksamen i JUS241 Strafferett. **Eksamen annullert. Utestengt ett semester.**

2016/6086 – 63/16: Klage på avslag på søknad om kontinuasjonseksamen. **Ikke medhold.**

2016/6826 – 64/16: Klage på vedtak om tap av eksamensrett. (Ordgrense obligatorisk oppgave.) **Ikke medhold.**

2016/7892 – 67/16: Klage på formelle feil ved sensur av JUS256-2-B. **Ikke medhold.**

15. desember 2016:

2016/10732 – 76/16: Klage på formelle feil ved sensur av JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. **Ikke medhold.**

2016/9052 – 77/16: Klage på avslag på søknad om gjentak av eksamen under permisjon. **Ikke medhold.** (Knyttet til saksforhold i sak 04/17.)

2016/11320 – 78/16: Tekstsammenfall JUS122 Erstatningsrett. **Kursgodkjenning annullert (eksamen var ikke avlagt.)**

27. januar 2017:

2016/9052 – 04/17: Klage på avslag på søknad om dispensasjon fra emnesperre. **Ikke medhold.**

2016/11324 – 79/16: Tekstsammenfall JUS122 Erstatningsrett. (Tredje gangs overtredelse.) **Kursgodkjenning og eksamen annullert, Utestengt ett år. Vedtaket er påklaget (16/17), utsatt iverksettelse.**

2016/12321-82/16: Klage på formelle feil i sensur JUS134. **Klagen avvist (ikke rettidig).**

2016/12726 – 83/16: Klage på formelle feil JUS122 Erstatningsrett. **Ikke medhold.**

24. februar 2017:

2016/13108 – 05/17: Hjelpemidler til eksamen JUS276-2-A. **Eksamen annullert.**

2016/13101 – 06/17: Hjelpemidler til eksamen JUS255-2-A. **Eksamen annullert.**

2017/19 – 07/17: Tekstsammenfall JUS124 Tingsrett. **Kursgodkjenning og eksamen annullert.**

2017/206 – 08/17: Tekstsammenfall JUS132 Pengekravsrett. **Kursgodkjenning annullert. (Eksamen ikke avlagt.)**

2016/11863 – 09/17: tekstsammenfall JUR601 Innføring i jus for næringslivet. **Kursgodkjenning og eksamen annullert.**

24. mars 2017:

2016/11324 – 16/17: Klage på vedtak om annullering og utestengelse. **Oversendt Felles klagenemnd.**

2017/3395 – 17/17: Klage på vedtak om tap av studierett grunnet mangler ved semesterregistrering. **Ikke medhold.**

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 40/17 – 5

Til Studieutvalget

Fra Studieseksjonen ved Christine Stoltz Olsvik

Søknadstall til lokalt masteropptak og opptak gjennom Samordna Opptak høsten 2017

Søknadsfristen til både lokalt opptak til 2-årig masterprogram i rettsvitenskap og opptak gjennom Samordna Opptak til 5-årig integrert masterprogram i rettsvitenskap var 15. april 2017.

2-årig masterprogram i rettsvitenskap

Til de 30 studieplassene er det innkommet 155 søknader, noe som er en reduksjon i forhold til i fjor. Likevel tilsvarer dette 5,2 søkere per studieplass.

Antall søkere per søknadsfristtidspunkt fordeler seg slik siden oppstarten i 2014:

MAJUR-2	2014	2015	2016	2017
Antall studieplasser	30	30	30	30
Antall søkere	110	94	173	155

2016 var det første året der opptaket ble publisert til ordinære frister for lokalt masteropptak.

Det er på det nåværende tidspunkt ikke tatt stilling til om noen søkere har søkt feil. Frist for å ettersende dokumentasjon på oppnådd bachelorgrad er i juli. Vi kan heller ikke på det nåværende tidspunkt si noe om hvilke kvoter søkerne søker på (UiA, UiS og INN (Høgskolen i Innlandet)). Noen av søkerne her vil også ha søkt gjennom Samordna Opptak og vil kunne få tilbud om studieplass der.

Fylkes- og kjønnsmessig fordeler søkerne til det 2-årige programmet seg slik:

studieprogram	kjønn	ukjent	ØFO	AKR	OSL	HED	OPL	BUS	VFO	TEL	A-AGEV	AGC	ROG	HRD	SFJ	MRO	STR	NTR	NRL	TRO	FNM	totalt	%-kjønn
MAJUR-2	K	2	8	9	6	9	2	3	4	3	14	17	14	0	6	5	1	1	0	0	0	104	67,1 %
MAJUR-2	M	3	5	4	2	6	3	2	3	0	3	10	7	1	0	1	0	0	1	0	0	51	32,9 %
totalt		5	13	13	8	15	5	5	7	3	17	27	21	1	6	6	1	1	1	0	0	155	100 %

5-årig masterprogram i rettsvitenskap

Til de 380 studieplassene er det innkommet 5311 søknader totalt. Av disse har 1744 rettsvitenskap ved UiB som førstevalg. Det vil si at det er 4,6 førstevalgssøkere per studieplass. Dette er en økning i antall førstevalgssøkere på 9,07 % i forhold til 2016 (1599). Det er også et høyere førstevalgstall enn det var i både 2015 og 2014.

Søknadstall til alle utdanninger som klassifiseres under paraplyen JUS i Samordna Opptak har samlet sett hatt en nedgang på 6,42 % fra 2016 til 2017, men Rettsvitenskap ved UiO, Høst og UiB har hatt en økning.

Samlede tall for utdanninger som klassifiseres som JUS (pga sammenslåinger av høyskoler og endrede navn kan det se ut som om noen av de eksisterende bachelorutdanningene og årsstudiene er nye):

Utdanningsområde + type	Studiekode	Lærestedsnavn	Studiumhandboknavn	Planlagte studie-plas		Søknader førstevalg		Endring%	Søknader førstevalg	
				2016-april	2017-april	2016-april	2017-april		2015-april	2014-april
JUS	184 724	Universitetet i Bergen	Rettsvitenskap	380	380	1599	1744	+9.07%	1699	1612
	185 724	Universitetet i Oslo	Rettsvitenskap (jus), Oslo,	220	220	1724	1834	+6.38%	2100	2115
	185 725	Universitetet i Oslo	Rettsvitenskap (jus), Oslo,	210	210	843	709	-15.90%	648	570
	185 841	Universitetet i Oslo	Demokrati og rettigheter i	25		74				
	186 724	UiT Norges arktiske universitet	Rettsvitenskap	150	150	595	591	-0.67%	565	475
	201 526	Universitetet i Agder	Rettsvitenskap	55	55	205	181	-11.71%	251	192
	203 246	Høgskulen på Vestlandet	Jus		25		44		-	-
	203 526	Høgskulen på Vestlandet	Økonomi og jus		25		40		-	-
	210 526	Høgskolen i Innlandet, studier i	Rettsvitenskap	120	120	203	178	-12.32%	-	-
	211 246	Høgskolen i Molde, Vitenskaplig	Jus	30	30	40	66	+65.00%	75	72
	216 246	Høgskulen i Sogn og Fjordane	Jus	25		40			39	38
	217 526	Universitetet i Stavanger	Rettsvitenskap	45	58	241	216	-10.37%	250	257
	222 246	Høgskolen i Sørøst-Norge, studier i	Jus, årsstudium	20		45			38	41
	222 526	Høgskolen i Sørøst-Norge	Jus	40	40	133	168	+26.32%	95	83
	222 867	Høgskolen i Sørøst-Norge	Forretningsjus og økonomi	40	40	63	64	+1.59%		
	233 679	PolitiHøgskolen	Politiutdanning, Stavern	168	168	806	718	-10.92%		
	233 681	PolitiHøgskolen	Politiutdanning, Oslo	264	264	1898	1502	-20.86%		
	233 682	PolitiHøgskolen	Politiutdanning, Bodø	144	144	707	651	-7.92%		
	233 683	PolitiHøgskolen	Politiutdanning,	144	144	391	322	-17.65%		
	I alt	I alt	I alt	2105	2073	9647	9028	-6.42%		

I rene antall førstevalgssøkere er Rettsvitenskap ved UiB, på søknadsfristtidspunktet det 3. mest populære utdanningstilbudet i Norge. Rettsvitenskap ved UiO, Høst og siviløkonomutdanningen ved NHH har flest søkere. Tilsvarende var Rettsvitenskap ved UiB i 2016 det 5. mest populære utdanningstilbudet på dette tidspunktet, og det 4. mest populære i 2015.

Oversikt over de 10 mest populære utdanningstilbudene i Norge pr 15. april 2017:

Studiekode	Studiumhandboknavn	Lærested	2017-april Søknader førstevalg
185 724	Rettsvitenskap (jus), Oslo, master, høst	UIO	1834
191 345	Siviløkonomutdanningen	NHH	1773
184 724	Rettsvitenskap	UIB	1744
215 050	Sykepleierutdanning, Oslo	HIOA	1645
233 681	Politiutdanning, Oslo	PHS	1502
194 055	Sykepleier, Trondheim	NTNU	1273
217 050	Sykepleierutdanning	UIS	940
185 740	Medisin, Oslo, profesjonsstudium, høst	UIO	934
189 030	Arkitekt	AHO	923
203 050	Sykepleie, Bergen, bachelor	HVL	902

Fylkes- og kjønnsmessig fordeler søkerne til det 5-årige integrerte masterprogrammet ved UiB seg slik (1 søker er ikke med i rapporten):

studieprogramkjønn ukjent		ØFO	AKR	OSL	HED	OPL	BUS	VFO	TEL	A-AGDV	AGC	ROG	HRD	SFJ	MRO	STR	NTR	NRL	TRO	FNM	totalt	%-kjønn	
MAJUR	K	15	37	135	135	21	23	28	36	30	20	42	102	309	40	49	63	12	14	11	4	1126	64,6%
MAJUR	M	5	21	67	77	8	13	9	21	12	10	16	80	177	11	25	41	10	7	5	2	617	35,4%
	Total	20	58	202	212	29	36	37	57	42	30	58	182	486	51	74	104	22	21	16	6	1743	100%

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 41/17 – 1**Oppfølging av fellesprosjektet**

Som ledd i oppfølgingen av fellesprosjektet, skal karakterutviklingen for masteroppgavene overvåkes og rapporteres.

Vi har nå samlet resultatene fra høsten 2016 – inkludert klagesensur. Fra Tromsø har vi ikke fått tall, de er hentet fra DBH. Det er ikke klart om klageresultatene er kommet med der, men avvikene er i alle fall marginale.

Vi ser at Bergen har historisk lav andel A+B (55 %). Dette er fortsatt høyt i forhold til en forventet normalfordeling over tid – men bevegelsen går i riktig retning.

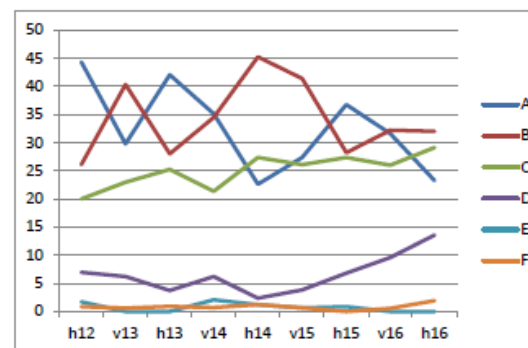
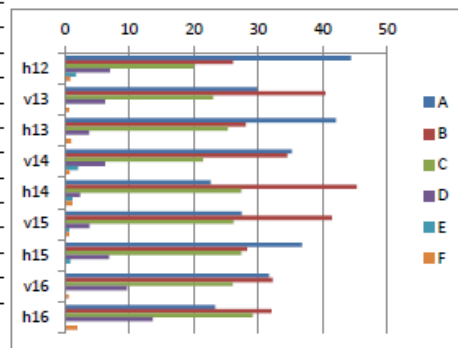
Vedlagte tabell viser karakterfordelingen i absolutte tall, i prosenter og grafisk framstilt i to variasjoner, begge basert på prosentfordeling. Grafene helt til høyre viser bevegelsen i hver karakter over tid. At Tromsø har mer «urolig» karakterbilde enn Oslo og Bergen, kan i stor grad tilskrives at de har mye færre forekomster, sånn at tilfeldige variasjoner gir store utslag.

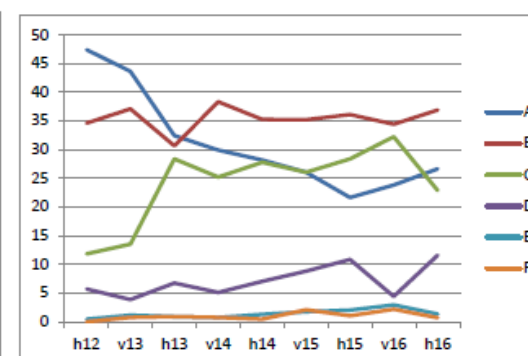
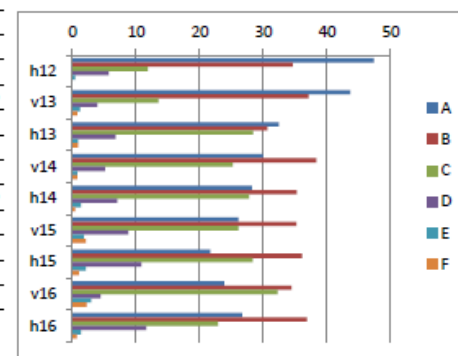
UNIVERSITETET I BERGEN

Det juridiske fakultet – Studieutvalget

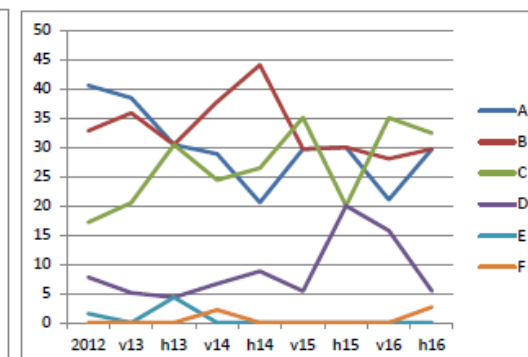
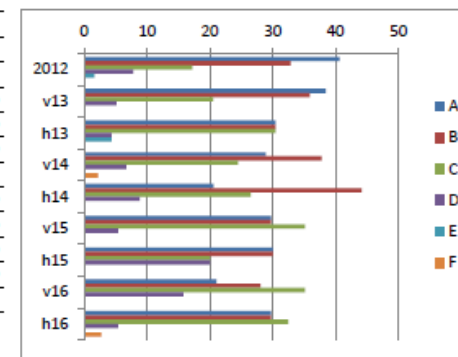
Absolutte tall								Prosentter							
30 studiepoeng Bergen															
	A	B	C	D	E	F	Totalt		A	B	C	D	E	F	
h12	51	30	23	8	2	1	115	h12	44	26	20	7	2	1	
v13	48	65	37	10	0	1	161	v13	30	40	23	6	0	1	
h13	45	30	27	4	0	1	107	h13	42	28	25	4	0	1	
v14	51	50	31	9	3	1	145	v14	35	34	21	6	2	1	
h14	19	38	23	2	1	1	84	h14	23	45	27	2	1	1	
v15	43	65	41	6	1	1	157	v15	27	41	26	4	1	1	
h15	43	33	32	8	1	0	117	h15	37	28	27	7	1	0	
v16	56	57	46	17	0	1	177	v16	32	32	26	10	0	1	
h16	24	33	30	14	0	2	103	h16	23	32	29	14	0	2	
	380	401	290	78	8	9	1166								
%	33	34	25	7	1	1	100								

Absolutte tall								Prosentter							
30 studiepoeng Oslo															
	A	B	C	D	E	F	Totalt		A	B	C	D	E	F	
h12	100	73	25	12	1	0	211	h12	47	35	12	6	0	0	
v13	113	96	35	10	3	2	259	v13	44	37	14	4	1	1	
h13	72	68	63	15	2	2	222	h13	32	31	28	7	1	1	
v14	82	105	69	14	2	2	274	v14	30	38	25	5	1	1	
h14	64	80	63	16	3	1	227	h14	28	35	28	7	1	0	
v15	74	100	74	25	5	6	284	v15	26	35	26	9	2	2	
h15	42	70	55	21	4	2	194	h15	22	36	28	11	2	1	
v16	65	94	88	12	8	6	273	v16	24	34	32	4	3	2	
h16	78	108	67	34	4	2	293	h16	27	37	23	12	1	1	
	690	794	539	159	32	23	2237								
%	31	35	24	7	1	1	100								

Absolutte tall								Prosentter							
30 studiepoeng Tromsø															
	A	B	C	D	E	F	Totalt		A	B	C	D	E	F	
h12	26	21	11	5	1	0	64	2012	41	33	17	8	2	0	
v13	15	14	8	2	0	0	39	v13	38	36	21	5	0	0	
h13	7	7	7	1	1	0	23	h13	30	30	30	4	4	0	
v14	13	17	11	3	0	1	45	v14	29	38	24	7	0	2	
h14	7	15	9	3	0	0	34	h14	21	44	26	9	0	0	
v15	11	11	13	2	0	0	37	v15	30	30	35	5	0	0	
h15	6	6	4	4	0	0	20	h15	30	30	20	20	0	0	
v16	12	16	20	9	0	0	57	v16	21	28	35	16	0	0	
h16	11	11	12	2	0	1	37	h16	30	30	32	5	0	3	
	108	118	95	31	2	2	356								
%	30	33	27	9	1	1	100								

Kilde: FS580.001

Postboks 7806
5020 Bergen

Post@jurfa.uib.no
Internett www.uib.no
Org no. 874 789 542

Telefon 55 58 95 00
Telefaks 55 58 95 10

Magnus Lagabøtes
plass 1, 5010
Bergen

[Tilbake til sakslisten](#)

Videoforelesninger og transkribering

JSU har forståelse og respekt for at forelesere skal beholde den faglige autonomi over når forelesningsvideoer skal gjøres tilgjengelige. Dersom foreleseren begrunner sen tilgjengeliggjøring av videoene med faglige argumenter er det svært forståelig. JSU ønsker i dette skrivet å rette søkelyset på de tilfellene der tilbakeholdelse av forelesningsvideoer begrunnes med at foreleser ønsker å forhindre transkribering.

Videoforelesninger kan bli brukt til transkribering, men det skjer også ofte ved bruk av lydopptak fra mobil. Fristene for transkribering i transkriberingslag er noen ganger kun på noen dager etter forelesning. Dette medfører at mobilopptak gjerne blir brukt der forelesningene ikke legges ut umiddelbart.

JSUs erfaring er at sen tilgjengeliggjøring grunnet kursansvarlig ønske om å forhindre transkribering, i mange tilfeller kan virke mot sin hensikt. I realiteten skaper det kun vanskeligheter for de som ikke er med i et transkriberingslag og ikke har medstudenter som kan eller vil dele notater eller ta lydopptak. I sin ytterste form kan dermed sen tilgjengeliggjøring til og med medføre et økt behov for transkribering blant studentene.

Som konklusjon ber derfor JSU kursansvarlige om å være oppmerksom på følgene ved sen tilgjengeliggjøring av videoforelesninger, og å ta hensyn til studentene som ikke er med i transkriberingslag når de vurderer når de skal gjøre videoforelesninger tilgjengelige.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 42/17**Revisjon av program- og emnebeskrivelser.****Rammene**

UiB har bestemt at emne- og programbeskrivelser skal bygges ut til å matche de kravene som fra 9. februar er nedfelt i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften)¹ og utdypet i NOKUTs egne merknader til bestemmelsene. Det vises også til NOKUTs publikasjon «Kvalitetsområder for studieprogram»² og videre til «Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area» - ESG 2015³

Saken har vært behandlet i flere omganger ved UiB; Utdanningsutvalget behandlet den i sitt møte den 11. mars 2016 (sak 18/16), og har drøftet den ved flere andre anledninger. Vi fikk et brev fra Studieadministrativ avdeling (SA) ved UiB datert 3. juni 2016 (2016/4587): «Revisjon av studieprogram 2016-2017», der vi ble forberedt på oppgaven og hovedtrekkene ble skissert.

Den 15. desember 2016 daterte SA et nytt brev til fakultetene: «Revisjon av studieprogram. Oppretting av nye studieprogram. Praktisk informasjon og noen presiseringer». Oppdraget er todelt, for nyopprettede emner og programmer gjelder den nye malen fra dag 1, for etablerte emner og programmer er det satt en **frist til 15. mai** med å oppdatere til nye maler, og **frist 1. desember for publisering**. De nye malene skal godkjennes på fakultetsnivå. De skal ikke rapporteres til UiB sentralt, men SA vil ta stikkprøver for å kontrollere at emner og programmer er i overensstemmelse med malene.

Hos oss

For vårt vedkommende ble arbeidet til å begynne med stilt i bero i påvente av en avklaring med hensyn til framdriften av studiereformarbeidet. Vi har ansett at gjeldende program og emner neppe bør underlegges større revisjoner, hvis vi i alle fall skal imøtese en omfattende reform i nær framtid. Dette er også begrunnet i at vår dokumentasjon allerede er svært bra, og det mangler lite på at den oppfyller kravene – rent formelt.

Nå er reformen hos oss satt noe fram i tid (til nytt styre og dekanat), og det er ikke klart hvor omfattende den eventuelt blir. Vi anser ikke at vi kan eller bør utsette arbeidet lenger – ikke minst fordi det er tale om et nyttig og nødvendig kvalitetsgrep som vil komme hele utdanningsaktiviteten vår til gode uavhengig av reformplaner, og det vi gjør nå vil ha stor overføringsverdi til eventuelle nye modeller. Noen deler av oppdraget vil likevel bli skjøvet noe fram i tid, for å unngå dobbelt arbeid. Det gjelder typisk forhold som er egnet til å behandle i den periodiske emneevalueringen.

Program

Oppdraget kan sammenfattes i **bevisstgjøring** og **synliggjøring**.

¹ FOR-2017-02-07-137 <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>

² <http://www.nokut.no/no/Fakta/NOKUTs-publikasjoner/Veiledninger/Hoyere-utdanning/Kvalitetsomrader-for-studieprogram/>

³ http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf

- Vi skal bli bevisst – og synliggjøre – **sammenhengen mellom samfunnsoppdraget og programmets læringsmål.**
- Og vi skal synliggjøre **sammenhengen mellom emnenes læringsutbytte og programmets**, herunder også de synergieffektene vi mener å kunne hente ut i programmet som helhet. Vi skal altså vise at emnene faktisk summerer til programmet.

Vi hadde en omfattende prosess med nyskriving av programmets læringsmål i 2012, med bakgrunn i innføringen av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) (fakultetsstyresak 80/12 fra 18. desember 2012). Det er neppe grunn til å gå dypt inn i dette nå, vi kan legge til grunn at vedtaket fra 2012 oppfyller minimumskravene som nå stilles. Oppgaven i det første strekpunktet er svært godt egnet som utgangspunkt for en programrevisjon og vi ønsker ikke å foregripe noen del av den her.

Det er imidlertid grunn til å se på **sammenhengen mellom emnene og programmet**. For å gjøre det på en god måte, vil vi starte med en gjennomgang av emnene.

Programmet vil altså ikke bli underlagt noen endring nå – vi anser at det oppfyller de kravene som det er rimelig å stille, i alle fall på kort sikt. **Programbeskrivelsen (studieplanen) er uten endringer satt inn i UiBs nye mal for å synliggjøre dette.**

Emner

Det helt sentrale er å **synliggjøre forbindelsen mellom læringsmål, undervisning og prøving**. I tillegg har vi noen andre spørsmål som bør avklares.

Læringsmål

NKR deler som kjent kvalifikasjonene i tre «moduler»: Kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Våre beskrivelser av *programmet* skal oppfylle alle tre, og på alle punkter. Hvert enkelt emne trenger vi ikke å oppfylle alt – heller ikke alle tre kategorier. Men emnene må altså summere til programmets mål. Og vi må kunne vise at så er tilfelle.

Vi har hatt en større gjennomgang der vi oppdaterte læringsutbyttebeskrivelser i den nye «treenigheten» – av obligatoriske emner er det bare JUS114 Juridisk metode som ikke har fulgt opp dette. Spesialemnene har stor mangel.

I våre læringsmål er vi gjennomgående gode på å beskrive *kunnskapene* vi tenker at studenten skal og bør ha. Også i beskrivelsen av ferdigheter og generell kompetanse skinner kunnskapskravene til dels gjennom. Det er antakelig en tradisjon vi trekker med oss fra før-kvalitetsreformtiden, da vi *bare* hadde kunnskapskrav. Samtidig «underslår» vi en hel del av de *ferdighetene* studentene tilegner seg i hvert emne – kanskje særlig det som innarbeides i arbeidsgruppeaktivitetene. Og på *generell kompetanse* er vi ikke så gode som vi kunne være på å beskrive generiske ferdigheter – dvs. det våre studenter tilegner seg som har anvendelse utenfor de tradisjonelle juristyrkene, som ofte kjennetegnes med at man arbeider sammen med andre jurister. Hvis man skal arbeide i helt andre yrker, er det behov for dokumentasjon som viser kandidatenes *konkurransedyktighet med andre fagområder* og kompatibilitet med disse, typisk samfunnsvitere. Det er også et poeng å gjøre kandidatene selv bevisst bredden og dybden de faktisk har i sin kompetanse.

Når vi bekrefter at et emne er bestått, bekrefter vi at den aktuelle kandidaten har nådd emnets læringsmål.

Her kan vi konstatere at det er en viss dissonans i den kvalitative beskrivelsen⁴ av karakteren D: «En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.» For bokstaven E er det ikke åpnet for slike mangler: «Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.» Idet det åpnes for «noen vesentlige mangler» åpnes det – i alle fall i teorien – for at man kan sertifisere kandidater som ikke har nådd alle læringsmålene. Resultatet er at vi ikke med sikkerhet kan si at programmets kandidater har nådd alle målene NKR «garanterer» at han/hun har nådd. Denne problemstillingen følges ikke her – vi legger til grunn UHRs karakterbeskrivelse og kvalifikasjonskravene i NKR.

Undervisning

Formålet her er ikke å kalle på ny eller endret undervisning. I stedet er formålet å få til en beskrivelse/dokumentasjon som **viser hvordan undervisningen henger sammen med læringsmålene**. Her er det sentralt at læringsmålene er noe annet og mer enn kunnskapsmål. (For kunnskapsmålene alene kunne vi antakelig greie oss med «selvstudier» som undervisningsform – slik det var åpnet for i før-kvalitetsreformtiden med sine privatisteksamener.) Hva gjør vi for å sette studentene i stand til å analysere, for eksempel? Hvordan bygger vi opp selvstendighet, eller kompetanse innen samarbeid? Hvordan setter vi dem i stand til å «formidle juridiske analyser og konklusjoner, samt profesjonsetiske vurderinger, til andre jurister og til allmennheten, skriftlig og muntlig»?

Videre er vi ute etter et **nytt moment**: Hvordan nyttes *digitale verktøy* i undervisningen – hva bidrar de med og til, og hvordan?

Prøving

Det sentrale her er å **demonstrere at prøvingen faktisk sertifiserer læringsmålene**. Her er det av betydning at også obligatoriske undervisningsaktiviteter er ledd i prøving: Fordi godkjente obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å framstille seg til eksamen, utgjør de deler av sertifiseringsgrunnlaget. Det betyr at vi kan trekke på alle elementene i kurset for å vise at prøvingen er relevant, og tilsvarende kan vi beskrive læringsmål som ikke er knyttet til eksamensprestasjonen. Her skal bemerkes at mange emner antakelig har en del å gå på med hensyn til hvor effektivt man utnytter obligatoriske undervisningsaktiviteter som prøvingsform – her kan det stilles faglige krav som reelt utfordrer studentene.

På den annen side kan vi ikke operere med læringsmål som ikke motsvares av en valid prøvings-/dokumentasjonsform. Vi kan selvsagt heller ikke prøve noe som ikke inngår i emnet – med unntak av innholdet i tidligere emner i programmet.

Annet – en gjennomgang av de enkelte infotekstene⁵ i emnebeskrivelsene

EB_POENG Studiepoeng omfang.

Dette er en ny oppføring i infotekst (i FS). Fra før fins det i selve emne«stammen» i FS, det er ikke klart hvorfor infoteksten ikke kan genereres derfra – UiB-malen ber om en egen oppføring av dette i infotekst.

⁴ Universitets- og høyskolerådets generelle, kvalitative karakterbeskrivelser:

http://www.uhr.no/utdanning/karakterpanel_1%20

⁵ https://wiki.uib.no/sawiki/index.php/Infotyper_p%C3%A5_emner

Her foreslås å skrive inn det omfanget som er gjeldende for hvert emne, det representerer ingen materiell endring, bare en ny presentasjon. Vi foreslår å skrive «* studiepoeng» på norsk og «* ECTS Credits» på engelsk.

EB_NIVA Studienivå (studiesyklus)

Skal vi hevde at alle våre emner er på masternivå? (Unntatt EXPHIL og EXFAC Juridisk forprøve som er innføringsemner.) Tromsø er av den klare oppfatning at det forholder seg sånn hos dem. Vi og Oslo har ikke en like klar oppfatning.

Dette har betydning i flere sammenhenger: For godskriving er det et poeng at emner ikke skal kunne «skrives opp» - det vil si at emner som er bestått på BA-nivå ikke skal kunne godskrives på MA-nivå. At vi godskriver eksterne bachelorgrader for våre tre første år, gir en rimelig tydelig indikasjon på at vi ser de tre første årene som bachelornivå. Dessuten: Hvis vi angir at hele programmet er masternivå og likevel godskriver bachelorgrader i de tre første årene, kan det blir vanskeligere å begrunne at vi ikke godskriver bacheloremner i de to siste årene (det gjør vi nemlig ikke).

At nivået reelt er BA de tre første årene har også formodningen for seg: Det er ikke sannsynlig at våre studenter – i motsetning til de fleste andre – starter studiet på et nivå av fordypning.

Her foreslås at vi angir BA som nivå for våre emner på 1. – 3. studieår og MA for emnene på 4. og 5. studieår.

EB_FULLDEL Fulltid/deltid

Vi har ikke hatt denne i bruk.

Her foreslås at den tas i bruk, og at alle våre emner angis som fulltidsstudier. Det henger sammen med at vi bør klargjøre at selv om det innvilges tilpasning som innebærer at *programmet* studeres på deltid, må alltid hvert enkelt *emne* studeres på fulltid. Deltidsstudier vil da måtte innebære at det legges inn pauser mellom emnene.

EB_SPRAK Undervisningsspråk

Her har våre obligatoriske emner stort sett bare «Norsk» som oppføring.

Her foreslås: Med mindre emneansvarlig eksplisitt ber om noe annet, bør vi skrive: «Hoveddelen av litteratur og undervisning vil være på norsk. Større eller mindre innslag av andre skandinaviske språk og/eller engelsk må påregnes.»

EB_UNDSEM Undervisningssemester

Her foreslås ingen endringer. Vi har hhv Vår og Høst for de emnene som i sin helhet befinner seg i det ene eller andre semesteret.

For emner som går over begge semestrene har vi andre beskrivelser som dekker realitetene på en grei måte – det er neppe grunn til å endre det:

- JUS111 Forvaltningsrett I: Undervisningen starter i høstsemesteret og fullføres i begynnelsen av vårsemesteret.

- JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner: Undervisningen starter i slutten av høstsemesteret, hovedtyngden av kurset går i vårsemesteret
- JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter: Undervisningen starter i slutten av høstsemesteret, hovedtyngden av kurset går i vårsemesteret.
- JUS242 Rettergang: Undervisningen starter i høstsemesteret og fullføres i løpet av vårsemesteret.

EB_UNDSTED Undervisningssted

Her foreslås ingen endringer. Her har vi «Det juridiske fakultet, Bergen» på de aller fleste av våre emner. Det anses dekkende, og formuleringen oppdateres til dette der det eventuelt måtte være avvik eller mangler. Engelsk: «Bergen Law Faculty».

EB_INNHOLD Mål og innhold

Denne tar sikte på å gi en beskrivelse i fri tekst av emnets innhold og egenskaper – må ikke forveksles med læringsmålene! Med unntak av JUS241 Strafferett og JUS242 Rettergang er alle våre emner oppsatt med tilfredsstillende presentasjon av «mål og innhold». Her kan hver emneansvarlig imidlertid tenke gjennom om presentasjonen kan gjøres bedre.

For spesialemner har vi en del å gå på med hensyn til «mål og innhold». Ikke alle har dette, og ikke alle har tatt ut hele markedsføringspotensialet som ligger her.

Her foreslås: Emner som mangler innholdsbeskrivelse må snarest skaffe det – kontakt med emneansvarlige. I forbindelse med emneevaluering, oppfordres alle emneansvarlige til å se om deres «innhold»-beskrivelse er optimal.

EB_UTBYTTE Læringsutbytte

Denne er en av de tre sentrale momentene som er behandlet separat over her.

EB_KRAV Krav til forkunnskaper

Denne infoteksten er ikke godt tilpasset et strengt regulert program som vårt.

På den ene siden er det åpenbart av interesse å gjøre klart hvilke materielle og metodiske kvalifikasjoner et emne bygger videre på. Det vil synliggjøre progresjon i studiet. På den annen side forutsetter strukturen i programmet at studenter skal kunne fortsette studiet uansett hvilke 20 studiepoeng de mangler. Det innebærer at vi vanskelig kan sette *krav* om visse forkunnskaper. (Se under om anbefalte forkunnskaper.)

Vi har et absolutt krav om at EXPHIL og EXFAC Juridisk forprøve skal være bestått før man får begynne på andre studieår. Det kan gi grunnlag for å føre disse opp som forkunnskapskrav for alle emner fra og med andre studieår. På den annen side vil det snarere gi gale enn riktige signaler å synliggjøre disse to og ingen andre – særlig for emner sent i studiet.

En løsning kan være å henvise til studieplanens «Rekkefølge for emne i studiet», samt § 2-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen. Samlet gir de en god beskrivelse av progresjonskravene.

Her foreslås: Oppføringen vil eventuelt gjelde obligatoriske emner på 2. – 4. studieår og kan se slik ut:

Det kreves at alle emnene i tidligere studieår er bestått, se «Rekkefølge for emne i studiet» i Studieplan for integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen. Se likevel § 2-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen.

EB_ANBKRAV Tilrådte forkunnskaper

Denne har vi ikke tatt i bruk for obligatoriske emner. Hvis vi ikke beskriver faktiske forkunnskapskrav i punktet over her, kan dette være en god anledning for alle emneansvarlige til å reflektere over hvilke tidligere emner man bygger på, og angi dem her.

Her foreslås: Emneansvarlige oppfordres til å tenke ut hvilke tidligere emner deres emne bygger på, sånn at dette kan synliggjøres for studentene, uten at det gjøres til faktiske krav for å fortsette på studiet. Dette legges til emneevalueringen.

EB_SPREDUK Studiepoengreduksjon

Denne er aktuell for emner som overlapper med andre emner hos oss. Pr i dag har vi ingen slike (med sjeldne unntak for spesialemer som fins i nyere versjoner med ny emnekode).

Her foreslås: Infoteksten tas i bruk bare i de ytterst få tilfellene der er positiv bruk for den. Å skrive «Ingen overlapp/studiepoengreduksjon» på alle andre emner, vil antakelig bare generere et rotete inntrykk.

EB_STUDRET Krav til studierett

Hos oss er denne enkel:

- For alle obligatoriske emner kreves studierett til enten det femårige programmet eller det toårige (fjerde studieår).
- Fjerde og femte års emner kan tas med studierettene MAJUR2 og POSTMAJUR, og spesialemer kan tas med alle våre studieretter (MAJUR, MAJUR2, POSTMAJUR, INTL-JUS og JUSVALG).

Her foreslås: Her kreves ingen endringer. Eventuelle oppdateringer gjøres fortløpende der det avdekkes mangler eller feil oppføringer.

EB_ARBUND Arbeids- og undervisningsformer

Denne er en av de tre sentrale momentene som er behandlet separat over her.

EB_OBLIGAT Obligatorisk undervisningsaktivitet

Denne bør samordnes med Arbeids- og undervisningsformer og med Vurderingsformer.

Det er også ønskelig at det inngår her hva som omfattes i det enkelte kurs (hvor mange arbeidsgruppemøter og så videre).

Obligatoriske undervisningsaktiviteter gir antakelig flere muligheter for bred prøving i kursene enn det som utnyttes i dag, selv uten at man innfører mappevurdering eller andre nye prøvingsformer. For eksempel kan vi gjøre tydeligere at vi sertifiserer samarbeidsevner, kommenteringsferdigheter, evne til å lære av tilbakemeldinger, fungering i grupper og så videre på grunnlag av obligatoriske undervisningsaktiviteter. Dette vil igjen sette oss i stand til å bygge ut læringsutbyttebeskrivelser – både for program og emne – med disse komponentene.

Her foreslås: En mer konkret og detaljert beskrivelse av emnets arbeidskrav (hvor mange forekomster av hva) settes inn i emnebeskrivelsen.

I arbeidet med emneevaluering drøftes muligheter for å nytte obligatoriske undervisningsaktiviteter mer effektivt som prøving og sertifiseringsgrunnlag.

EB_VURDERI Vurderingsformer

Denne er en av de tre sentrale momentene som er behandlet separat over her.

EB_HJELPEM Hjelpemiddel til eksamen

Her er ikke noe materielt nytt. Vi har til nå ført opp lovlige hjelpemidler under infoteksten «Vurderingsformer» - det nye er at den nå får en egen infotekst/overskrift.

Her foreslås: Hjelpemidler til eksamen flyttes fra infoteksten Vurderingsformer til ny infotekst Hjelpemiddel til eksamen.

EB_K-SKALA Karakterskala

Her har vi nå standardtekst: «Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått.» Her foreslås ikke noe nytt, men teksten kan med fordel kortes ned: «A til E for bestått og F for ikke bestått.»

Her foreslås: Infoteksten Karakterskala kortes ned: A til E for bestått og F for ikke bestått.

EB_EKSSEM Vurderingssemester

Denne har vi ikke tatt i bruk for obligatoriske emner. For spesialemer som har eksamen også i semestre uten undervisning, kan den være av interesse. Det kan være grunn til å spørre hvor egnet betegnelsen «vurdering» er her – for emner med mappevurdering vil det være misvisende å hekte hele vurderingen på eksamenstidspunktet. Fordi vurdering omfatter mer enn eksamen, bør man ikke være tilbakeholdende for å nytte betegnelsen «eksamen» når det faktisk er det man mener – selv om begrepet har fått hard medfart etter Kvalitetsreformen. Her kan det se ut til at «eksamenssemester» er det man har tatt sikte på, og så har man bommet litt.

Her foreslås ingen endring.

EB_LÆREM Litteraturliste

Denne oppføringen fins i infotekster, og UiB ønsker at vi bruker den. Men: Litteraturlisten skal ikke ligge her! Her skal i stedet bare være en henvisning til at litteraturlisten skal være publisert før 1. juni for høstsemesteret og før 1. januar for vårsemesteret.

Våre litteraturlister vil ikke alltid være klar så tidlig – det gjelder særlig de emnene som går sent i semesteret. Der vi ser for oss at vi av faglige grunner må vente med å sette opp for eksempel en artikkel el.l., vil vi kunne løse det ved å skrive inn i selve litteraturlisten at den vil bli oppdatert innen fristen som er angitt i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 5 (friste er fire uker før kurset starter).

Her er det imidlertid et moment at Litteraturkiosken og Akademika har egne frister for når de må ha beskjed om neste semesters litteratur.

Her foreslås: Studieadministrasjonen utarbeider infotekst i samarbeid med emneansvarlige og innenfor de rammene og fristene som gjelder ved UiB. Teksten bør standardiseres i størst mulig utstrekning.

EB_EVALUER Emneevaluering

Her har vi pr i dag en standardformulering som bare viser til «retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet». Dette endres når vi får på plass den nye modellen for emneevaluering. Vi lager en nettside som presenterer modellen og periodiseringen og lenker til den.

Her foreslås: Når nettsiden om den nye periodiske evalueringen er på plass, settes det inn lenke til den.

EB_PROGANS Programansvarleg

Her er UiBs standardformulering «Programstyret» og eventuelt noen opplysninger om dette. Hos oss har vi ikke et eget programstyre, i stedet er Studieutvalget delegert det koordinerende og overordnede ansvaret for fakultetets studietilbud. (Reglement for Det juridiske fakultet § 9 pkt. 1.) **Her foreslås** en formulering i overensstemmelse med dette: Studieutvalget har programansvaret for fakultetets studietilbud.

EB_EMNANS Emneansvarleg

Her foreslås: Her skriver vi inn navnet på den/de emneansvarlige. Vi skriver ikke inn kontaktinformasjon uten at det etterspørres av emneansvarlige selv. Primær kontakt fra studentenes side skal være til administrasjonen og/eller studieveileder (se under), og faglig kontakt via emnet i MittUiB.

EB_ADMANSV Administrativt ansvarleg

Her foreslås: Her setter vi inn standardformulering: «Det juridiske fakultet v/fakultetsdirektøren har det overordnede administrative ansvaret for emnet og studieprogrammet. Administrativ kontakt: *.studieår@jurfa.uib.no

EB_KONTAKT Kontaktinformasjon

Her har vi allerede kontaktinformasjon til studieveileder: studierettleiar@jurfa.uib.no.

Det kan være en smakssak om også administrativ kontakt bør stå her – eventuelt også en henvisning til at faglig kontakt etableres via emnet i MittUiB. Her foreslås ingen slike endringer i denne omgang.

Forslag

1. Under «Prøving» i emnebeskrivelsen for alle emner på 1. – 4. studieår gjøres følgende tilføyelse: «Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.» På den måten synliggjør vi at sertifiseringen omfatter også de læringsmålene som bare prøves underveis i kurset.

2. Under undervisning oppdateres standardformuleringen til «Forelesninger, storgrupper, arbeidsgrupper og selvstudium» der det ikke allerede er mer utførlig beskrivelse. For fjerdeårsemner: «Forelesninger, seminarer og selvstudium.»
3. Med frist 20. juni skal alle emneansvarlige på 1. – 4. studieår ha redegjort for sammenhengen mellom læringsmål, undervisning og prøving i sine emner. Her bør ikke kreves en omfattende analyse, tatt i betraktning at vi ser for oss at vi vil benytte den periodiske emneevalueringen i de nærmeste årene, samt en mulig studiereform, til å gå nøyere inn i dette. Det må likevel kreves et minimum av refleksjon over sammenhengene.
4. Dokumentasjon av emnenes kvaliteter på grunnlag av kravene det er gjort rede for i innledningen skal være sentralt i den første forekomsten av den større, periodiske emneevalueringen for de obligatoriske emnene.
5. Alle forslagene som er satt inn under de enkelte infotekster i notatet.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 43/17***Forslag om å opprette nytt spesialemne JUS250-2-D Velferdsrett 20 sp.***

Som ledd i prosessen med å rydde/sanere i spesialemneporteføljen, har emneansvarlige for JUS250-2-A Velferdsrett, Henriette Sinding Aasen og emneansvarlig for JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren, Karl Harald Søvig, kommet fram til en modell der de to emnene slås sammen til ett emne på 20 studiepoeng – de to gamle emnene er på 10 studiepoeng hver. Det gjøres i praksis ved å legge ned de to emnene (se sak 44/17 og sak 45/17) og opprette ett nytt (saken her).

Navnet på emnet har vært særskilt drøftet: «Velferdsrett» var navnet på JUS250-2-A, og det kan være noen ulemper med å videreføre navnet i det nye emnet. Derfor velger vi inntil videre å hekte på «20 sp» is selve emnenavnet. Fordelen med å beholde navnet anses å være større enn ulempen – det er dekkende for innholdet i emnet, uten å bli for langt og «spesielt».

Bjørn Henning Østenstad og Henriette Sinding Aasen vil dele emneansvaret for det nye emnet.

Vedlagte emnemal, utarbeidet i samarbeid med Karl Harald Søvig, legges til grunn for opprettelsen av det nye emnet.

Vedtaksforslag:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at et spesialemne på 20 studiepoeng opprettes med virkning fra H17 på grunnlag av vedlagte emnemal. Realiteten er en sammenslåing av to eksisterende emner, se sak 44/17 og sak 45/17.

Mal for emnebeskrivingar ved Universitetet i Bergen

Eit studieprogram inneheld fleire emne. Ei emnebeskriving er ein detaljert plan for eitt av emna i eit studieprogram.

Krav til studiar går fram av *Forskrift for tilsyn med utdanningskvalitet i høyere utdanning (studietilsynsforskriften)*, NOKUT 2013, <http://link.uib.no/?21Vcl>.
UiBs *Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen* (Studieforskrifta) gir i kapittel 3 reglar for studiestruktur og studieplan: <http://link.uib.no/?YoXx>

UiB si *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia* gir meir rettleiing om ansvar, prosedyrar og krav til oppretting av studieprogram og emne (pkt. 16.1 og 16.4). Sjå <http://www.uib.no/studiekvalitet>.

Studietilsynsforskrifta (NOKUT) seier i § 7-4 at «Delene studiet består av skal utgjøre en samlet helhet i samsvar med læringsutbyttet for studiet», og at de «skal tilfredsstillende standarder og kriterier for akkreditering av studier i § 7-1 til § 7-3.»

I tillegg til kategoriane i tabellen nedanfor, skal emnebeskrivinga innehalde følgjande informasjon: dato for godkjenning, dato for eventuelle justeringar, namn på instans som har godkjent beskrivinga, dato for førre evaluering og neste planlagde evaluering av emnet. Denne informasjonen skal stå på forsida til planen. Forsidemal finn ein sist i dette dokumentet.

Eventuelt forslag til tekst står i kursiv i kolonnen «Tekst». Rettleiing og nokre døme finn ein i kolonnen til høgre. Den må fjernast før emnebeskrivinga vert send til programstyre, institutt og fakultet.

Emnebeskriving for JUS250-2-D Velferdsrett 20 sp (nynorsk)

JUS250-2-D Velferdsrett 20 sp (bokmål)

JUS250-2-D Welfare Law 20 credits (engelsk)

Godkjenning:

Emnebeskrivinga er godkjend av

Studieutvalget: 23. mai 2017

Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet: 6. juni 2017

Emnebeskrivinga vart justert:(dd.mm.år) av

Evaluering:

Emnet vart sist evaluert:(dd.mm.år)

Neste planlagde evaluering:(dd.mm.år)

Hugs å bruke engelsk der undervisningsspråket er engelsk.

Kategori	Infotype	Tekst	Rettleiing og døme
Emnekode		JUS250-2-D	
Namn på emnet, nynorsk		Velferdsrett (20 SP)	
Namn på emnet, bokmål		Velferdsrett (20 SP)	
Namn på emnet, engelsk		Welfare law (20 ECTS)	
Studiepoeng, omfang ECTS Credits	EB_POENG	20	<u>Døme:</u> <i>Emnet X har et omfang på 30 studiepoeng og er normert til eitt semesters fulltidsstudium.</i>
Studienivå (studiesyklus) Level of Study	EB_NIVA	Master.	Bachelor/Master/Ph.d.
Fulltid/deltid Full-time/Part-time	EB_FULLDEL	Fulltid.	Til dømes kan eit studieemne normert til eitt semester leggjast til rette for å gjennomførast på 2 semester. Det er då eit deltidstudium med 50% studieprogresjon.
Undervisningsspråk	EB_SPRAK	Norsk.	
Undervisningssemester	EB_UNDSEM	Vår	<u>Døme:</u> <i>Haust.</i>

Semester of Instruction			Vår. Haust og/eller vår.
Undervisningsstad Place of Instruction	EB_UNDSTED	UiB.	Skal fyllast ut dersom undervisninga ikkje er ved UiB, i Bergen.
Mål og innhald Objectives and Content	EB_INNHOLD	Emnet vil gi bred oversikt over retten til ulike typer helsehjelp, sosiale tjenester og stønader, samt adgangen til tvangsbruk. Emnet tar også opp kompensasjon i etterkant av behandling i form av pasientskadeordningen. Et viktig element i emnet er de hensyn og verdier som ligger til grunn for norsk velferdsrett. Vilkårene for å motta ytelser eller utsettes for tvang står sentralt, samt tilhørende saksbehandlings- og klageregler. Det grunnleggende lovverket er pasient- og brukerrettighetsloven, psykisk helsevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven, barnevernloven og pasientskadeloven. Hovedvekten vil ligge på nasjonale rettsregler, men også menneskerettslig regelverk vil trekkes inn i analysene. Dagens rettskildebilde på velferdsfeltet er komplekst og det kreves i økende grad kunnskap om internasjonalt regelverk. Særlig relevant er rettspraksis fra Den europeiske menneskerettighetsdomstol og Europarådets konvensjon om biomedisin. Når det gjelder rett til helse- og sosialhjelp er også FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter av betydning. På enkelte felt er også EU-/EØS-regelverket relevant. Sammenlignet med de helse- og sosialrettslige problemstillinger som tas opp som ledd i undervisningen i forvaltningsrett, vil den menneskerettslige forankring og menneskerettslige problemstillinger være mer i sentrum.	Om innhald: Gi ei kort oversikt over faginnhaldet
Læringsutbytte	EB_UTBYTTE	Etter at kurset er gjennomført, forventes studenten å ha følgende læringsutbytte når det gjelder kunnskap:	Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for livslang

Learning Outcomes		- Studentene skal ha kjennskap til grunnbegreper i velferdsretten og skal ha god oversikt over de viktigste reglene om tildeling og tvangsbruk innen velferdsforvaltningen. Studentene skal også ha kjennskap til viktigste reglene om de sykdomsbaserte trygdeytelsene og vilkårene for erstatning ved pasientskade. Etter at kurset er gjennomført, forventes studenten å ha følgende utbytte når det gjelder ferdigheter: - Studentene skal med utgangspunkt i den omfattende lovgivningen på feltet lære å finne fram i rettskildene, utrede og løse rettsspørsmål knyttet til individuelle rettigheter og inngrep overfor enkeltindividet - Studentene skal kunne redegjøre for rettsutvikling og begrunnelse for reglene, metodiske spørsmål og rettspolitiske perspektiver. Etter at kurset er gjennomført, forventes studenten å ha følgende læringsutbytte når det gjelder generell kompetanse: - Studentene skal ha god oversikt over helse- og sosiallovgivningen og kunne formidle juridisk kunnskap og forståelse om sentrale rettigheter og tvangsfullmakter på en selvstendig og nyansert måte. - Studentene skal ha innsikt i de begrunnelser som ligger til grunn for reglene og ha forståelse for betydningen av det menneskerettslige regelverket.	læring (NKR) definerer læringsutbytte slik: <i>Læringsutbytte er det ein person veit, kan og er i stand til å gjere som eit resultat av ein læringsprosess. (s. 39)</i> Læringsutbyttet skal beskrivast i kategoriane kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse. (* Bruk verb i presens.) I eit emne kan ein sløyfe ein kategori dersom den ikkje er relevant.
Krav til forkunnskapar	EB_KRAV	Tre år universitets- eller høyskoleutdanning.	Krav til forkunnskapar, eventuelt andre emne som skal vere bestått før opptak til emnet. Skriv "Ingen" her dersom det ikkje finst slike krav.
Tilrådde	EB_ANBKRAV	JUS123 Forvaltningsrett II, JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter, JUS241 Strafferett og JUS243	Kan fyllast ut om det trengst.

Assignments and Attendance			krava er oppfylte.
Vurderingsformer Forms of Assessment	EB_VURDERI	Etter kurset avlegges 4 timers digital skoleeksamen. Informasjon om digital eksamen finnes her: http://www.uib.no/utdanning/86719/digital-eksamen#. <i>Eksamensspråk</i> Oppgaven: Norsk Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.	Gi ei oversikt over vurderingsformene som blir brukte for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Vis gjerne til dei læringsutbyta som vurderings-formene skal vurdere oppnåinga av. Ta med faktainformasjon som er viktig for studenten, mellom anna om varigheit, vekting av dei ulike vurderingsdelane i høve til kvarandre, og elles ulike krav eller ordningar som gjeld her.
Hjelpemiddel til eksamen Examination Support Material	EB_HJELPEM	Se § 3-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen: http://www.uib.no/jur/utdanning/reglement-og-prosedyrer/reglement-i-utdanningssaker-ved-det-juridiske-fakultet/utfyllende-regler-for-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen <i>Særregler om ordbøker</i> • Man kan iht. studiereglementet ha med seg én rettskrivingsordliste eller ordbok. Merk at ordbøker som for eksempel inneholder både norsk-engelsk og engelsk-norsk regnes som én ordbok. • Ordbøker som er til/fra de to samme språkene, for eksempel norsk-engelsk/engelsk-norsk, i to	Skal fyllast ut der det er aktuelt.

		fysiske bind regnes også som én ordbok. Disse kan ha forskjellig utgiver og/eller være ulike utgaver. • Ordbok som nevnt ovenfor kan ikke kombineres med andre typer ordbøker. Kombinasjoner som utgjør mer enn to fysiske bind er ikke tillatt. Norges Lover: Lovsamling for helse- og sosialsektoren 2016–2017, red. Aslak Syse, Gyldendal 2016, og senere utgaver.	
Karakterskala Grading Scale	EB_K-SKALA	Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått.	Det finst to karakterskalaer: • «bestått» / «ikkje bestått» • Bokstavkarakterar med skalaen A, B, C, D, E, F Jf. Universitets- og høgskolerådet: http://www.uhr.no/ressurser/temasider/karaktersystemet/1/tekst som beskriver det norske karaktersystemet
Vurderingssemester Assessment Semester	EB_EKSSEM	Haust/vår	Skriv "haust/vår" dersom det er tilbud om vurdering i både semestra.
Litteraturliste	EB_LEREM	<i>Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.01. for vårsemesteret.</i> Hovedlitteratur Asbjørn Kjønsstad og Aslak Syse: Velferdsrett I, 6. utg., Gyldendal 2017, kapitlene 1-6 og kapittel 9-10 (til sammen 426 sider).	NB! Litteraturlista ligg ikkje inne i sjølve emnebeskrivinga, noko som gjer at ho kan endrast utan emnebeskrivinga vert endra. Men ho <u>skal</u>, slik det står i tekstfeltet, vere lagd inn i MittUiB før 1. juni for haustsemesteret og før 1. januar for vårsemesteret. Litteraturlista bør skilje tydeleg mellom kjernelitteratur

Reading List	· Kap 1: Grunnbegreper og grunnprinsipper i velferdsretten. · Kap 2: Rettighetstenkningen i velferdsretten. · Kap 3: Opplæring, arbeid og arbeidsløshet. · Kap 4: Retten til helse- og omsorgstjenester fra kommunen. · Kap 5: Rett til spesialisthelsetjenester. · Kap 6: Sykdomsbaserte trygdeytelser. · Kap 9: Fattigdomsbekjempelse, økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram. · Kap. 10: Tvangshjemler og tvangsbruk i velferdsretten. Asbjørn Kjønsstad og Aslak Syse (red.): Velferdsrett II, 5. utg., Gyldendal 2017, kapitlene 4 og 7 (til sammen 106 sider) · «Taushetsplikt og opplysningsplikt», (s. 155-205) · «Kognitiv funksjonssvikt – samtykke, vergemål og tvang», integritetsvern og tvangsbruk (s. 288–334) Karl Harald Søvig: «Minstestandarder og universalitet i norsk helse- og sosialrett, sett i lys av FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter», <i>Jussens Venner</i>, 2006 s. 36-57. Alice Kjellekvold, «Sosiale menneskerettigheter – av betydning for norsk helse- og sosialrett?», <i>Nordisk Tidsskrift for Menneskerettigheter</i>, 2006 s. 301- 318. Henriette Sinding Aasen: «Grunnloven og de sosiale rettighetene», kap 10 i Henriette Sinding Aasen og Nanna Kildahl (red.), <i>Grunnloven og velferdsstaten</i>, Fagbokforlaget	og eventuell annen tilrådd litteratur. Lista kan óg gje eit oversyn over ulike former for digitale læringsressursar og verktøy som skal brukast.
--------------	---	--

		2014, s. 145-161 Bjørn Henning Østenstad, «Grunnverdiar og grunnomgrep i debatten om bruk av tvang mot utviklingshemma og demente», <i>Nordisk Tidsskrift for Menneskerettigheter</i>, Oslo 2006, s. 343-362. Peter Christian Gøtzsche og Ketil Lund, «Tvangsmedisinering må forbys», <i>Kritisk Juss</i> 2016 s. 118–157. Arnfinn Bårdsen, «Høyesteretts praksis på psykiatrifeltet», <i>Kritisk Juss</i> 2016 s. 238–262. Aslak Syse, «Tvungent psykisk helsevern – enkelte kommentarer», <i>Kritisk Juss</i> 2016 s. 278–300. Henriette Sinding Aasen, «Barns rett til selvbestemmelse og medbestemmelse i beslutninger om helsehjelp», <i>Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål</i> 2008 s. 3-26. Bjørn Henning, Østenstad, Fråvær av avgjerdskompetanse som mogeleg vilkår for tvungne psykisk helsevern og tvangsbehandling, vedlegg 3 til NOU 2011:9, s. 290-353. Njål Wang Andersen og Karl O. Wallevik, «Huleboerdommen (Rt. 2010 s. 612) - riktig diagnose, feil medisin?», <i>Lov og rett</i> 2011 s. 283-297. Aslak Syse, Morten Kjelland og Rolf Gunnar Jørstad, <i>Pasientskaderett</i>, Gyldendal 2011, kap. 1 (s. 19–89). Ingrid Lundeberg, Kristian Mjåland og Karl Harald Søvig, <i>Tvang i rusfeltet</i>, Gyldendal 2014, kap. 2 (s. 59–116). Anne Kjersti Befring, Morten Kjelland og Aslak Syse, <i>Sentrale helserettslige emner</i>, Gyldendal 2016, kap. 3 (s. 79–103)	
--	--	---	--

		Synnøve K. Bendiksen, Christine M. Jacobsen og Karl Harald Søvig, <i>Eksepsjonell velferd?, Irregulære immigranter i det norske velferdssamfunnet</i> , Gyldendal 2015, kap. 2 (s. 48–68). Til saman 973 sidar.	
Emneevaluering Course Evaluation	EB_EVALUER	Emnet evalueres hvert tredje år.	Kor ofte skal emnet evaluerast?
Programansvarleg Course Coordinator	EB_PROGANS	Studieutvalget er delegert det koordinerende og overordnede ansvaret for fakultetets studietilbud. (Reglement for Det juridiske fakultet, § 9 pkt. 1.)	Dersom fakultetet brukar ei anna nemning for programstyre, set ein inn den nemninga.
Emneansvarleg	EB_EMNANSV	Professor Bjørn Henning Østenstad og professor Henriette Sinding Aasen.	
Administrativt ansvarleg Course Administrator	EB_ADMANSV	<i>Det juridiske fakultet v/ fakultetsdirektøren har det administrative ansvaret for emnet og studieprogrammet.</i> spesialemler@jurfa.uib.no	
Kontaktinformasjon Contact Information	EB_KONTAKT	Studierettleiar kan kontaktast her: Studierettleiar@jurfa.uib.no Tlf 55 58 95 00	

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 44/17

Forslag om å terminere spesialemne JUS250-2-A Velferdsrett.

Som ledd i prosessen med å rydde/sanere i spesialemneporteføljen, har emneansvarlige for JUS250-2-A Velferdsrett, Henriette Sinding Aasen og emneansvarlig for JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren, Karl Harald Søvig, kommet fram til en modell der de to emnene slås sammen til ett emne på 20 studiepoeng – de to gamle emnene er på 10 studiepoeng hver. Det gjøres i praksis ved å legge ned de to emnene (saken her og sak 45/17) og opprette ett nytt (sak 43/17).

Vedtaksforslag:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at spesialemnet JUS250-2-A Velferdsrett termineres med virkning fra H17. Sees i sammenheng med sak 43/17 og 45/17.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 45/17***Forslag om å terminere spesialemne JUS250-2-B Tvang og autonomi i helse- og sosialektoren***

Som ledd i prosessen med å rydde/sanere i spesialemneporteføljen, har emneansvarlige for JUS250-2-A Velferdsrett, Henriette Sinding Aasen og emneansvarlig for JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialektoren, Karl Harald Søvig, kommet fram til en modell der de to emnene slås sammen til ett emne på 20 studiepoeng – de to gamle emnene er på 10 studiepoeng hver. Det gjøres i praksis ved å legge ned de to emnene (saken her og sak 44/17) og opprette ett nytt (sak 43/17).

Vedtaksforslag:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at spesialemnet JUS250-2-A Velferdsrett termineres med virkning fra H17. Sees i sammenheng med sak 43/17 og 44/17.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 46/17

Til studieutvalget

Fra Studieseksjonen v/CHO

Undervisning i uke 38 høsten 2017 under sykkel-VM i Bergen

Universitetet i Bergen har opprettet en egen informasjonsside om konsekvenser under arrangementet som vil bli oppdatert fortløpende. Foreløpig er følgende informasjon publisert ansatte og studenter:

16.-24. september arrangeres sykkel-VM i Bergen. Dette vil ha konsekvenser for adkomst både til og fra arbeids- og studiested for ansatte og studenter ved UiB.

UiB oppfordrer alle ansatte og studenter til å sette seg inn i hvordan komme seg til og fra jobb og studiested i denne perioden. En generell anbefaling er å benytte kollektiv transport, gå eller sykle til og fra jobb – og beregn god tid!

Følg med på følgende nettsider, som blir løpende oppdatert frem mot arrangementet:

- **Trafikkavvikling:** Informasjon fra arrangøren Bergen 2017: bergen2017.no
Her finnes oversikt over hvilke veier som er stengt, blant annet i form av kart.
- **Kollektivtrafikk,** Skyss: skyss.no/sykel-vm
- **Kommunale tjenester** (skoler, barnehager, helse- og sosialtjenester med mer)
Bergen kommune: bergen.kommune.no/sykelvm

Bergen sentrum blir stengt for gjennomkjøring og innkjøring hele døgnet, alle dager. I hele perioden vil det gå busser inn til Bystasjonen fra alle bydeler. Bybanen vil også gå som normalt, men siste/første holdeplass blir Nonneseter/Bystasjonen. Haukeland universitetssykehus vil også bli utilgjengelig for privatbiler mellom klokken 08.30 – 19.00. En egen busslinje mellom Haukeland og Bergen busstasjon skal sikre at ansatte, pasienter og pårørende kommer seg til sykehusområdet.

Vær oppmerksom på at biltrafikken også vil bli berørt dagene før og etter arrangementet.

Andre konsekvenser for UiBs aktivitet og drift

Vi oppfordrer til ikke å planlegge seminar, foredrag, konferanser eller andre større arrangement i perioden 16. – 24. september 2017. Det vil være store utfordringer knyttet til både transport inn og ut av sentrum, i tillegg til overnattingsmuligheter i hele Bergen.

UiB vil under sykkel-VM i større grad enn vanlig kunne tillate at ansatte jobber hjemmefra. Den enkelte ansatte må på forhånd avtale en slik løsning med sin nærmeste leder. Avtal også med nærmeste leder ved behov for økt fleksibilitet i arbeidstid i forbindelse med henting og levering av barn på skole/i barnehage.

Det juridiske fakultet har planlagt følgende undervisningsaktiviteter i uke 38:

1.studieår	38 (18. – 22.9)	Exphil	Exfac		Exfac	Tilbakemelding
		Forelesning 7	Forelesning 10		Forelesning 11	Exfac øvingsoppgave
		8:15-10:00	8:15-10:00		8:15-10:00	Kl. 16.00
					Exfac-seminar 9	
		Exphil/seminar 4 (gr. 1-5 og 7-10)	Exfac-seminar 8	Exphil/seminar 4 (gr.6 og 11)		
2.studieår	38 (18. – 22.9)	Forelesning 10.15 – 12	Forelesning 10.15 – 12.00	Storgrupper	Arbeids- grupper	
3.studieår	38 (18.-22.9.)	09.00: obligatorisk kursoppgave publiseres			09.00: frist for innlevering av obligatorisk kursoppgave	
4.studieår	38 (18. – 22.9.)	PUBLISERING AV OBLIGATORISK KURSOPPGAVE I MISIDE KL 10:00				INNLEVERING AV OBLIGATORISK KURSOPPGAVE I KARK KL 10:00
spesialemer	uke 38	18.sep	19.sep	20.sep	21.sep	22.sep
	08.15-10.00		JUS276-2-A Cahill-	JUS276-2-A Cahill-	Ripley (A4)	
	10.15-12.00	JUS271-2-B (S2)	09.15-12	09.15-12	JUS276-2-A Cahill-Ripley (A4)	
	12.15-14.00	JUS287-2-A Sem. 2	JUS289-2-A S2 (12)	JUS287-2-A Sem. 2	JUS260-2-A s2	
	14.15-16.00	JUS260-2-B sem. 2	JUS265-2-A DR:S2	JUS260-2-B sem. 1	JUS265-2-A DR:S1	JUS260-2-B sem. 2
		JUS276-2-A Cahill-Ripley (A4)		JUS289-2-A S2	JUS289-2-A S2	
	16:15-18:00					

Det er knyttet til den obligatoriske undervisningen på 1. og 2. studieår det kan oppstå utfordringer.

Timeplanene i de enkelte emnene er så tett at det ikke er mulig å flytte undervisning en uke, tilsvarende er også belastningen på fakultetets undervisningsrom er så stor i høstsemesteret at det av den grunn ikke er mulig å flytte undervisningen.

Studieadministrasjonen anser at det neppe vil være nødvendig med særskilte ordninger for studentene når vi legger til grunn:

- Informasjonen er god
- Kollektivtransport tar studentene til/fra busstasjonen
- Studentene har en margin på 25 % å gå på med hensyn til obligatoriske undervisningsaktiviteter

Studieutvalget bes om å ta stilling til om det likevel bør iverksettes noen særskilte tiltak i uke 38 for obligatorisk undervisning.

Dette slik at studieutvalgets beslutning kan kommuniseres klart til studentene.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 47/17**JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner V17: Gjenbruk av eksamensspørsmål**

Emnet JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner har eksamensordningen hjemmeeksamen, jf. vedtak om prøveordning SU 79/15 (3. november 2015) og SU 79/16 (21. oktober 2016).

Etter eksamen i 2015 ble ordningen underlagt en omfattende evaluering i overensstemmelse med vedtaket i SU. Blant annet på det grunnlaget bestemte SU at prøveordningen skulle videreføres i 2016.

I august 2016 var det kontinuasjonseksamen for emnet. Tre av spørsmålene i den eksamen ble brukt om igjen ved ordinær eksamen våren 2017.

Omfanget av gjenbruket tilsvarer ca. 25 % av oppgaven V17: Den oppgaven er i tre deler, de skal være omtrent like store i henhold til anvisning i oppgaven. Del II har fire spørsmål, hvorav tre altså er likelydende med spørsmål fra eksamensoppgaven til konten.

Det er ingen hindringer for at studenter som har tatt kontinuasjonseksamen i august 16 også tar ordinær eksamen våren 17. Det var likevel ikke tilfelle denne gangen.

Under og etter eksamen har det kommet henvendelser fra studenter som har reagert på dette gjenbruket. Det vises hovedsakelig til at to A-besvarelser fra kontinuasjonseksamen har sirkulert blant studenter, og at dette har virket til at eksamen ikke har blitt rettferdig idet de som fikk tilgang til disse A-besvarelsene, ville ha en fordel i arbeidet med sin egen besvarelse. De første henvendelsene kom til emneansvarlig allerede under eksamen. Vi har mottatt to formelle klager. Studiedekanen og studieadministrasjonen har mottatt henvendelser og forespørsler fra studentene. Studentrepresentantene tok opp saken i fakultetsstyremøtet den 2. mai, under «Eventuelt». Styret bestemte da at saken skulle belyses grundig og behandles i møtet i juni. *Saken her er et ledd i forberedelsen av den styresaken.*

Emneansvarlig, studiedekanen og studieadministrasjonen har denne oppfatningen av saken:

1. Eksamensoppgaven i vår ble utarbeidet av et oppgaveutvalg satt sammen av Søren Koch, Halvard Fredriksen, Marianne Nerland og Knut Knapskog i tillegg til emneansvarlig, Christian Franklin. JSU kunne ikke stille noen representant, og emneansvarlig opplyser at han «sørget derfor for at nesten samtlige av underviserne på kurset deltok, for å kvalitetssikre oppgaven best mulig». Videre opplyser emneansvarlig: «Vi diskuterte at tre av oppgavene var brukt på kontinuasjonseksamen året før. Vi konkluderte med at dette var uproblematisk, ettersom det ikke lages veiledning til konten, og spørsmålene passet godt sammen med resten av oppgaven.» Etter dette anses prosessen i seg selv å ha vært forsvarlig.
2. Det er ikke feil å gjenbruke spørsmål som har vært stilt i tidligere eksamener. Slik vår studiemodell er innrettet, vil hver eksamen være relativt begrenset rent tematisk, og det er ikke mulig å finne «nye» spørsmål og problemstillinger hver gang. Antakelig er det heller ikke ønskelig – det faglige siktemålet med oppgaven må veie vesentlig tyngre enn hensynet til «nytenking».

3. For hjemmeeksamen vil det stille seg litt annerledes med hensyn til *hvor stor nytte* det kan ha for studentene å ha tilgang på en tidligere besvarelse, siden man kan ha mer umiddelbar kontakt med kildene enn man har på skoleeksamen. En tidligere besvarelse er likevel ikke vesensforskjellig fra en annen kilde som studentene finner eller ikke finner i arbeidet med sin hjemmeeksamen. Det som eventuelt kan skille disse sirkulerte A-besvarelsene fra andre kilder, er at de ikke er publisert og derfor ikke *reelt* tilgjengelig for alle. Oppfatningen er likevel at dette primært er en egenskap ved *eksamensformen*, ikke ved denne spesifikke eksamenen. Studentene har utvilsomt ulik tilgang på kilder, arbeidsgrupper, «hjemmehjelp» og så videre. Det er en kamel vi har valgt å svelge når vi aksepterer hjemmeeksamen som eksamensform.
4. Etter dette anses det ikke å ha vært en *feil* ved denne eksamen i universitets- og høyskolelovens forstand.

Studentene har primært bedt om at de som ønsker det, skal få gjenta sin eksamen i JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner til kontinuasjonseksamen, eventuelt senere, uten at det blir tellende i eksamensregnskapet, og uten at denne eksamen fra i vår blir annullert.

Studiedekanen og studieadministrasjonen har denne oppfatningen av saken:

1. Et slikt tiltak må eventuelt være en «forhandlingsløsning», det inngår ikke i lovens anvisning på tiltak ved formelle feil. Loven sier at eksamen *skal* (§ 5-2 nr. 2) eller *kan* (§ 5-2 nr. 4) annulleres dersom formelle feil er påvist.
2. Et slikt tiltak vil ikke reparere den skaden som eventuelt begrunner det. Det henger sammen med at de studentene som eventuelt har profitert (urettmessig) på skaden, ikke vil omfattes av tiltaket. De som eventuelt måtte be om ny eksamen, vil bare få en eksamen til under nøyaktig samme vilkår som den de tok i vår. Den eneste måten å reparere en eventuell skade, vil være å annullere hele eksamen.
3. Å annullere hele eksamen for hele kullet (336 kandidater leverte besvarelse), vil være et svært omfattende inngrep. Vi legger til grunn at de aller fleste *ikke* er berørt av «hendelsen».

For å begrunne et slikt inngrep, måtte vi stått overfor fare for at eksamen ikke oppfyller kravet i universitets- og høyskoleloven § 3-9 nr. 1 første og andre punktum: «Universiteter og høyskoler skal sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium.» Hjemmeeksamen er en vurderingsform som har bred aksept og som også promoterer i studiekvalitetssammenheng – det må innebære at de delene av «skaden» som må tilskrives eksamensformen i seg selv (ulik tilgang på kilder og øvrig hjelp), ikke kan begrunne at kravet i § 3-9 ikke er oppfylt.

Har «hendelsen» gitt konsekvenser?

Vi ser ikke noe oppsiktsvekkende i karakterfordelingen: Prosentfordelingen er slik (A først): 11 – 29 – 39 – 18 – 3 – 0. Det som eventuelt kan bemerkes, er at her er i overkant høy andel B og C og lav andel D og E. Det vil i tilfelle tale for at eventuelle «ekstra» B'er og C'er ikke har gått på bekostning av noen – her later ikke til å være normalfordeling som har «fratatt» noen en B eller C.

Vi har undersøkt alle besvarelsene i ePhorus – det er ikke avdekket tekstsammenfall med tidligere besvarelser. For sikkerhets skyld ble de to aktuelle A-besvarelsene fra kontinuasjonseksamen sendt inn igjen, for eventuelt å påvise treff mot besvarelser levert i vår.

Ingen slike treff ble funnet, utover de marginale prosentandelene som alltid opptrer siden det er tale om et bestemt fagområde med en bestemt terminologi. I tillegg ble de tre oppgavedelene spesielt undersøkt i de to rapportene fra A-besvarelsene, og det viser *ingen* påfallende trekk.

I tillegg har vi undersøkt karakterfordelingen i arbeidsgruppen der den ene A-kandidaten fra kontoen nå er arbeidsgruppeleder. Fordelingen blant studentene der er i god overensstemmelse med det de ellers har prestert i studiet hver for seg; de små avvikene som er, viser at prestasjonen her tenderer mot å være marginalt *svakere* enn snittet deres. Det er altså ikke sannsynliggjort at denne arbeidsgruppen har profitert på *eventuell* tilgang til besvarelsen. *Her er det viktig å være klar over at vi ikke har holdepunkter for at de faktisk har hatt slik tilgang!*

Det kan tenkes at man får «hjelp» fra en tekst også uten at teksten selv gjenfinnes i det endelige produktet – det er slik kilder ideelt skal brukes. Det kan selvsagt også ha skjedd her. Da står vi igjen med spørsmålet: hvor «galt» er det at studenter bruker tilfeldige kilder i arbeidet med eksamensbesvarelser, selv om kildene ikke er publisert eller på andre måter tilgjengelig for alle? Noen vil ha tilgang til familiens fagbibliotek, eller til bokmanus og artikler som ikke er publisert, eller til samtalepartnere som andre ikke har. Dette er som tidligere nevnt en egenskap ved eksamensformen, og ikke en «feil» eller svikt som må kompenseres eller rettes opp.

Vi anser etter dette at

1. det ikke er grunnlag for å anta at tilgangen til de to eksamensbesvarelsene har hatt påviselig virkning på sensuren.
2. ingen del av *teksten* i de to A-besvarelsene har funnet veien inn i besvarelser i vårens eksamen.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Studieutvalget gir følgende anbefaling til vedtak i fakultetsstyret:

1. Fakultetsstyret anser ikke at det foreligger formelle feil ved hjemmeeksamen i JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner våren 2017.
2. Det er ikke sannsynliggjort at enkeltstudenter eller grupper av studenter har hatt slike urettmessige fordeler under eksamen, at det begrunner generelle dispensasjoner fra eksamensreglementet og gjentakregler og –begrensninger der.
3. Fakultetsstyret har forståelse for innvendinger som rettes mot gjenbruk av eksamensspørsmål, men anser at hensynet til faglig autonomi for emneansvarlig må være avgjørende også i utformingen av eksamensoppgaver. Vi kan heller ikke ha en innretning der eksamenstemaer og –spørsmål settes «i karantene» en viss tid etter at de er brukt; det vil føre til uheldig spekulasjon og tilpasning fra studentenes side.

Protokolltilførsel fra gruppe D:

Studentrepresentantene slutter seg til hovedtrekkene i det overstående, men vil likevel gå inn for en minnelig løsning der de som ønsker det får avlegge eksamen på nytt til kontinuasjonseksamen. Dette som kompensasjon for den uro og mistro til eksamen som oppsto som følge av gjenbruken av eksamensspørsmålene.

Sak 48/17**JUS270-2-A Economic Analysis of Law reduseres til 10 studiepoeng.**

Dette engelskspråklige spesialemnet på 20 studiepoeng har vært driftet av Eric Schanze i samarbeid med forskere i hans nettverk.

I år har det ikke lyktes å skaffe en samarbeidspartner, og Schanze drifter sin del av emnet uten de tilleggene andre har bidratt med. Av den grunn endres emnebeskrivelsen, inkludert litteraturlisten:

Omfang endres fra 20 studiepoeng til 10 studiepoeng.

Mål og innhald

Economic analysis of law is the most advanced methodological tool for legal policy making and structural analysis of existing and future legal institutions, and contract planning. Legal rules, codified or judge-made, and contracts are scrutinized under aspects of allocational efficiency including transaction costs, the problems of externality and risk, distributional consequences and incentive compatibility.

The course starts with an outline of the general concepts of standard micro-economic analysis and its extensions by the new institutional and behavioral economics - in their application to legal rules, private arrangements, and market organization.

In 2017 We will look at ~~three-five~~ major applications:

1. tort law, especially the law of automobile accidents,
2. basic contract law doctrines,
3. corporation law, including theories of the firm,
- ~~4. advanced forms of business co-operation, such as franchising, work benches and other forms of symbiotic arrangements;~~
- ~~5. capital markets, as an example for the application of economic analysis to a central field of market regulation. This will include basic theories of corporate finance in the context of current policy debates about how best to regulate capital markets. We will also study the Efficient Capital Market Hypothesis, insider trading and the regulation of secondary trading markets.~~

Litteraturlisten endres slik:

JUS270-2-A / Economic Analysis of Law**Required readings:**

- Mitchell A. Polinsky, Introduction to Law and Economics 4th ed. 2011.

~~Additional readings:~~

- ~~• Richard A. Posner, Economic Analysis of Law 9th ed. 2014~~

~~Assigned readings to be distributed in class, or via Mitt UiB.~~

[Tilbake til sakslisten](#)